

REFLEXIONS I PROPOSTES PER A UNA SOCIETAT MILLOR (POSTPANDÈMICA)

València, 25 juny 2020

ÍNDEX

I Presentació

II Valors Ètics

III Estratègies i Mesures

A Sanitat.

B Dones

C Persones i drets socials

D Política socioeconòmica

E Economia sostenible i protecció mediambiental

F Urbanisme saludable

G Reformes jurídiques

H Educació, Cultura i Informació

IV Singularitat de grups de persones en situació d'especial vulnerabilitat

a) Majors de 65 anys

b) Privades de llibertat.

c) Sense sostre

d) Migrants, refugiades, víctimes de tràfic i sol·licitants d'asil

e) Menors de 18 anys

f) Integració d'ètnies diferents, amb especial referència a la comunitat gitana

g) LGBTIQ+

h) Amb diversitat funcional

i) Xicotets autònoms i professionals

j) Àrees rurals

V Sistema d'organitzacions sense ànim de lucre i de cooperació.

VI Conclusions

VII Organitzacions impulsores

VIII Coordinació i Col·legi de Redactors

I Presentació

La **iniciativa** que des de Fundació per la Justícia hem assumit davant la greu situació que tota la humanitat està patint com a conseqüència de la pandèmia declarada per l'Organització Mundial de la Salut, ha merescut la resposta d'un important grup de persones sensibles, compromeses i expertes, que aspirem a "la bona vida" de totes i de tot, sense exclusió, donada la nostra interdependència, a partir de la justícia, la cura i la compassió.

A l'impuls inicial s'han **sumat** de manera indispensable i impagable fins a 19 entitats, conscients de la nostra responsabilitat i compromís, que apareixen identificades al final del document. I s'inclouen a més les persones que hem participat en la redacció i cohesió de les aportacions rebudes.

Han resultat molt valuoses les **aportacions** de persones excel·lents i amb experiència en diferents àrees que es ressenyen al final, així com els acords i resolucions específics d'organitzacions com la Comissió Interamericana de Drets Humans, Unicef, la Fiscalia General de l'Estat espanyol, el Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària del ICAM (coord. per Carlos García Castaño), Oxfam Intermon, la Coordinadora Valenciana de ONGD o el Document tècnic de criteris generals sobre paràmetres de disseny urbà per a aconseguir els objectius d'una ciutat saludable del Departament d'Urbanística i Ordenació del Territori de la Universitat Politècnica de Madrid.

Som conscients que **el gran repte** davant una crisi desconeguda i impredecible es troba a situar-nos en la lògica dels drets humans i de la dignitat, necessàriament de major valor que la instrumentalització política o econòmica. La nostra proposta és que s'implementen i executen polítiques públiques basades en els drets humans.

No obstant això, els nivells de pobresa a què es refereix el Relator per a la pobresa de Nacions Unides amb la seua preocupació per la ruptura del sistema de protecció social a Espanya, se sustenta en què "els nivells de pobresa a Espanya reflecteixen una decisió política, vinculada a les accions executades durant l'última dècada. Vull destacar el fet que entre 2007 i 2017 els ingressos de l'1% de la població més rica van créixer un 24%, mentre que per al 90% restant van pujar menys del 2%".

Amb totes les aportacions rebudes, hem elaborat el següent catàleg de:

(II) Valors Ètics

(III) Estratègies i Mesures

(IV) Necessitats especials per a grups de persones singularment vulnerables

(V) Sistema de cooperació i col·laboració

(VI) Conclusions

(VII) Organitzacions impulsores

(VIII) Coordinació i Col·legi de Redactors.

II Valors Ètics que han de regir qualsevol actuació política i legislativa per a ajustar-se a la Declaració Universal de Drets Humans, a la qual ens trobem vinculats de manera inequívoca, imperativa i irrenunciable:

- A.** La prioritat absoluta està constituïda per **la protecció del dret a la vida, a la salut i a la integritat personal**, que requereix un acostament global i des de la complexitat en trobar-nos en el territori de la ciència no convencional, derivat del desequilibri d'un model que posa en evidència tant els valors positius com negatius de l'ésser humà i que inclou tot el que està interrelacionat.

- B.** Qualsevol estratègia, política o mesura estatal ha de realitzar-se segons l'enfocament **de drets humans**, que se sustenta en la universalitat, interdependència, indivisibilitat i transversalitat, impulsant els ODS (Objectius del Desenvolupament Sostenible) d'ocupar un lloc preeminent la transversalitat de la perspectiva de gènere entesa com les desigualtats que impliquen els estereotips que pesen sobre les dones.

- C. Dignitat, llibertat i corresponsabilitat:** La llibertat, com un bé essencial necessari per a la aplicació dels drets humans. La llibertat individual i la llibertat d'empresa és un dret que també deriva de dignitat de la persona, que la Unió Europea reconeix i contempla. Aquesta idea de dignitat pressuposa necessàriament reconèixer als éssers humans autonomia per a decidir com guanyar-se la vida i està lligat al principi de subsidiarietat especialment actiu a Europa i en l'Economia Social de Mercat, on l'Estat ha d'ajudar on no arribe la iniciativa individual que també té la seua responsabilitat envers la comunitat en els termes recollits en l'article 29 de la Declaració Universal de Drets Humans. L'economia Social de mercat és l'eix vertebrador a la Unió Europea..

- D.** Cap actuació pot allunyar-se dels **compromisos internacionals** i de les necessitats particulars de protecció de les persones, incloent la restricció del poder estatal que viole aquells drets, la prioritat en la prevenció de contagis i en la prestació de tractament mèdic adequat, la necessitat d'ajustar-se als principis de proporcionalitat, temporalitat i cura a la població; i la consideració com a excepcional de la privació o suspensió de qualsevol dret, però sempre ajustada als principis de legalitat, necessitat i proporcionalitat.

- E.** L'enfocament de drets s'estén -una vegada abordats els anteriors- a la protecció i defensa dels considerats com a drets **econòmics, socials, culturals i ambientals**, en particular, habitatge adequat, alimentació nutritiva, suport a la salut mental, prevenció i atenció de les violències socials/familiars, protecció social en manera de subsidis, rendes bàsiques o altres mesures de suport econòmic.
- F. Capacitació i formació:** Resulta indefugible incorporar la formació en tres nivells, segons un model de formació basat en el concepte de "impermanència": (a) bàsica a les escoles, amb l'ensenyament i incorporació del significat del morir per a aprendre a viure, que permet transcendir la importància personal i desenvolupar valors com la igualtat, el respecte, la tolerància...; (b) a nivell social, a través d'associacions, fundacions i campanyes sobre col·lectius específics i des d'institucions facilitadores; i (c) a nivell professional, abordant canvis en els currículums de totes les professions.
- G.** Si no salvem la salut, no salvarem l'**economia** . El retorn a la confiança en tot cas es basa en la solució sanitària. A partir d'ací, qualsevol solució ha d'anar acompanyada d'una planificació clara i contundent, havent de ser massives les intervencions, perquè l'impacte econòmic també el serà. Per a això és necessària una coordinació estreta entre la política monetària i la fiscal. Les decisions privades aïllades poden implicar resultats catastròfics. Per tant, sense intervenció pública els costos poden ser immensos i aquesta intervenció ha de ser immediata i sense retards burocràtics. L'impacte negatiu serà més perceptible i durador si la UE no actua coordinadament.
- H.** Aquesta emergència ens ha recordat que "estem obligats a una **profunda revisió del model** econòmic, a reinventar-nos culturalment, recrear l'espai urbà i redimensionar el treball perquè ningú quede fora. D'emprenedors passarem a ser inventors; de creditors de drets a deutors de responsabilitats; de receptors de prestacions a productors de serveis; de fabricants del superflu a productors del necessari; del 'cadascú a la seua' a la construcció del 'nosaltres'" (J. García Roca)

III Estratègies (precedides de lletres majúscules) per a abordar els mateixos, proposant les **Mesures** (ordenades amb números correlatius) que poden facilitar-les, serien:

A. Apostar per un model de SANITAT diferent. És possible que estiguem davant una gran oportunitat per a un canvi en els models construïts fins ara, basats en un sistema econòmic que genera desigualtats i concentra la riquesa. En un model de salut basat en la malaltia i en un sistema social basat en l'individualisme i les diferències. El que dona lloc al fet que es desenvolupi la cobdícia, l'odi i l'engany, moltes vegades alimentat pels qui manegen els recursos del poder i la por. Amb tot això només s'alimenta el sofriment de la humanitat. Enfront d'això augmenta el reconeixement d'una consciència planetària que ens connecta a tots i totes més enllà dels valors dels diners i la sang. De creences i fronteres. La solució estarà en el camí de la generositat, la compassió i la visió de comunitat per damunt de la d'un mateix. Ha arribat el moment de comprendre que la Humanitat és una i que no té cabuda la prevalença de l'individual sobre el col·lectiu.

Les mesures que es proposen són:

1. Definir plans d'actuació per als procediments derivats de la **pandèmia**, que siguin transparents, independents, participatius, clars i inclusius
2. **Reforçar la posició política i competencial del Ministeri de Sanitat**, sense menysprear de les competències dels governs autonòmics, que permeti determinar els nivells mínims de cobertura assistencial de caràcter irreversible d'acord amb nivells de població i paràmetres internacionals; regular de manera eficaç la coordinació de recursos i mitjans amb garantia d'equitat per a tota la població, amb especial atenció a l'Espanya buidada; potenciar i coordinar la investigació sanitària a tots els nivells;
3. **Impulsar i coordinar de manera estable la indústria nacional** en el camp dels recursos sanitaris.
4. Oferir espais efectius de participació **social** per al diàleg, l'avaluació dels impactes i resultats i la formació amb persones expertes, així com per al disseny de polítiques **sanitàries, de salut pública** i de gestió.
5. Assegurar l'accés a medicaments i **tecnologies sanitàries**, a la qualitat dels serveis de salut mental i al tracte digne i humanitzat de la seua malaltia, garantint la privacitat i protecció de les seues dades personals.

6. Mobilitzar el màxim de recursos disponibles per a la millora dels **serveis d'atenció mèdica** a través del pressupost públic: funcionament dels hospitals, al matí i de vesprada; les consultes externes almenys un 25/30% en horari de vesprada, la qual cosa permetria la distància personal adequada, citacions escalonades, reducció de llistes d'espera i maximització de la utilització de quiròfans, sense necessitat de recórrer a l'externalització.
7. Incrementar en un 10% l'oferta de formació per al personal mèdic **de Medicina primària o de família**, garantint l'oferta real per a treball posterior en aquesta especialitat.
8. Foment de **la investigació** a través dels següents instruments:
 - a. Crear un teixit estructural de personal investigador d'adscripció hospitalària, com a personal sanitari essencial, amb règim jurídic propi i d'accés reglat tant a la formació, IIR Personal Investigador Intern Resident o IRI (Investigador/a Resident Intern per a facilitar la pronunciació), com a l'acompliment de les seues funcions amb dotació pressupostària.
 - b. Reconèixer al personal investigador, com a professió sanitària titulada mitjançant norma amb rang de Llei, a l'empara de l'art. 2-3 mitjançant Llei 44/2003 de 21 de novembre d'ordenació de les professions sanitàries.
 - c. Incloure una partida pressupostària per a cobrir les despeses personals i materials, inclosa tant la formació en pràctiques com contínua.
 - d. Incloure en la declaració de la renda una casella on els i les contribuents puguen decidir que el percentatge que legalment s'establisca es destine a la investigació amb la conseqüent modificació legislativa.
 - e. Fomentar les donacions privades a l'Estat o a les CCAA per a investigació amb beneficis fiscals amb la conseqüent regulació.
 - f. Crear una estructura d'autoproveïment de productes sanitaris, dedicant part de la indústria a aquest efecte, tant per a cobrir les necessitats mèdiques com d'investigació.
 - g. Incentivar a les empreses amb capacitat per a això perquè creuen una línia de producció sobre aquest tema, amb cobertura normativa.

B. Eliminar la desigualtat que pateixen les DONES com a primera modalitat de discriminació social. La igualtat i la perspectiva de gènere han de ser tingudes en compte.

de manera transversal en totes les mesures proposades al llarg de tot el document, ja que totes es poden aplicar a les dones per la seua transversalitat. Les dones que constitueixen el 50% de la societat i solo pel fet de ser dones porten aparellada durant tota la seua existència una situació de menyscapse dels seus drets en tots els àmbits i per això conviuen amb una situació de desigualtat, vinculada amb la situació econòmica, l'edat, la condició de migrant o amb diversitat funcional, la seua raça i orientació sexual.

Per a això, es proposen les següents mesures:

- 9.** Reforçar la seua **participació en la presa de decisions i grups de treball** generats com a resposta a la situació sanitària.
- 10.** Reforçar els **mecanismes de protecció** enfront de la violència de gènere, intrafamiliar o sexual, amb atenció singular per als i les professionals de la salut i de la cura a persones malaltes o amb diversitat funcional.
- 11.** Impulsar els **Pactes contra la violència de gènere** i la seua adequació al Pacte estatal i al Conveni d'Istanbul.
- 12.** Assegurar que qualsevol prestació de servei exigit o qualsevol legislació reguladora de drets tinga en compte la **perspectiva de gènere, la transversalitat, la igualtat i no discriminació** per cap causa i l'existència de mitjans idonis per al seu control.

C. Mantindre l'absoluta prioritat per a l'ATENCIÓ A LES PERSONES I ELS DRETS SOCIALS. Per a això es proposen les següents mesures:

- 13.** **Atendre prioritàriament les persones treballadores**, assegurant els seus ingressos econòmics i mitjans de subsistència, garantint el conjunt de drets socials de les i els treballadors, com el salari, la llibertat sindical, la negociació col·lectiva i les pensions, entre altres drets, protegint-los al seu torn dels riscos de contagi en el treball derivats de la pandèmia.
- 14.** Apostar definitivament per fórmules mixtes de teletreball, que aporten flexibilitat al treball i menor congestió a les ciutats, millora del medi ambient, distribució poblacional sense fronteres, conciliació familiar, eficiència i productivitat, fent-les compatibles amb el treball presencial, buscant fórmules per a evitar que es generen desigualtats en l'accés a l'ocupació i sobretot l'aïllament social advertit com a conseqüència del confinament.

- 15. Planificar mesures de creació d'ocupació i suport a les persones desocupades** ateses les greus conseqüències econòmiques de la pandèmia, que incideixen sobre l'atur derivat de l'anterior crisi econòmica.
- 16.** Destacar també la importància de la creació de xarxes **de suport** formades pel persones voluntari amb prioritat a les famílies, coordinat i integrat i amb una formació adequada que pogueren prestar fundacions i associacions especialitzades.
- 17.** Aprovar un pla de mesures de suport a **la integració social i laboral de col·lectius vulnerables**, com són majors, joves, migrants i sol·licitants d'asil, víctimes de tràfic, persones sense sostre, privats de llibertat, persones LTBIQ+, persones amb diversitat funcional, xicotets autònoms, amb les concrecions que s'inclouen en l'apartat III.
- 18.** Planificar i executar el control de les empreses en **el respecte dels drets humans**, en particular respecte de la mena de prestació laboral exigít i els drets socials reconeguts.
- 19.** Recuperar i potenciar un **model públic integral de serveis socials** garantits per ocupació pública, i fixació d'estàndards mínims de coordinació, cobertura i garantia assistencial en la iniciativa privada.
- 20. Transformar el model organicista actual a una visió holística, integrant el paper de cuidadores a institucions socials**, familiars i afins; desenvolupar les lleis sobre la dignitat en el procés de morir en totes les seues àrees, perquè la dignitat de la persona en el procés de morir implica la dimensió de la dignitat en el procés de viure; desenvolupar models en xarxa de relacions de suport solidàries, coordinades i avaluades, amb diferents nivells d'actuació, en les quals cada persona pugua aportar un aspecte específic segons la seua qualificació i disponibilitat.
- 21.** Impedir que qualsevol mesura de caràcter econòmic, polític o sanitari accentue les **desigualtats socials**, mitjançant instruments de rendició de comptes i accés a la justícia en cas de violacions discriminatòries; regular l'horari de vesprades i condicions econòmiques de treball del personal mèdic forense del IML amb taxes reals que Garantisquen la seua qualitat.

D. Dissenyar un model de POLÍTICA SOCIOECONÒMICA que reforce la solidaritat, la iniciativa, la igualtat i la capacitat directiva. Des del punt de vista econòmic, es plantegen com a objectius a curt termini: mesures de suport a les famílies en

situació precària; assegurar els ingressos als treballadors; secundar amb tota la liquiditat possible a les empreses que ho necessiten, evitant la fallida; posposar el temps que siga necessari els pagaments per impostos; evitar que les fallides d'empreses arrosseguen al sistema financer a una altra crisi financera; fer costat a l'exportació neta; evitar el col·lapse de la infraestructura turística; impedir l'adquisició de les nostres grans empreses com a saldo. La política monetària ha d'incrementar tota la liquiditat necessària al sistema, donar el finançament de suport a les empreses viables, assumir pel sector públic el risc d'aquest suport i mantindre els tipus d'interés d'aquestes ajudes entorn del 0%. La política pressupostària i fiscal necessàriament ha d'augmentar la despesa social, disminuir temporalment la càrrega fiscal a empreses i a particulars fins determinats beneficis o ingressos, invertir en sanitat i investigació, així com en el sistema epidemiològic. Aquest escenari ens ha de fer pensar en el 2021, mitjançant: reconstruir els comptes públics al més prompte possible; donar suport a la reconstrucció del teixit empresarial; fomentar de manera intensiva l'exportació; realitzar campanyes d'imatge d'Espanya en tots els nivells; incorporar el diàleg per a restablir la confiança; i presentar programes d'inversió pública amb capacitat d'arrossegament.

En concret, es destaquen les següents mesures:

- 22. Incrementar els recursos públics** disponibles a través de: impostos proporcionals a grans empreses i entitats financeres; reforç de la inspecció fiscal amb prohibició de tota classe d'amnisties fiscals explícites o tàcites.
- 23.** Urgir l'emissió de deute **públic europeu** dins del conjunt de mesures imprescindibles per a la reconstrucció enfront de la crisi global.
- 24. Reduir el nombre** de Diputats nacionals i autonòmics, Senadors i altres **càrrecs públics**, ajustant el seu sistema retributiu i les prerrogatives de la seua posició institucional al règim general de la resta d'alts càrrecs, prou retribuïts amb els sous i complements previstos per a l'administració pública, sense minvament de la proporcionalitat, diversitat política i representativitat territorial.

- 25. Ajustar l'administració** als límits estrictament necessaris, proveint els càrrecs de segon nivell amb personal funcionari i suprimint les i els assessors, excepte per raons excepcionals, i en tot cas disminuint fins al simbòlic 21.60% del total del personal funcionari interí, eventual i altre innominat existent.
- 26.** Impulsar mesures de prevenció contra les noves modalitats de delinqüència especialment la **ciberdelinqüència** i Impuls de la figura del Criminòleg/a com a professional expert en temes prevenció de la delinqüència i Victimologia.
- 27.** Adoptar mesures per a evitar **l'elusió i l'evasió fiscal de les grans empreses**, incloent el seu rescat sempre que no tinguin presència en paradisos fiscals, no assumisquen un model de repartiment de guanys empresarials desigual en relació amb els salaris de l'alt personal executiu, ni opten per l'enriquiment de les i els inversors a costa de la precarietat de les persones treballadores.
- 28. Treballar institucionalment per a la supressió o alleujament del deute extern** d'aquells països amb taxes de creixement negatiu del PIB o clarament en el terç inferior a la resta dels països del món.
- 29.** Fomentar el **turisme** de salut, per ser Espanya un país privilegiat.
- 30.** Fomentar les **inversions europees** en el nord d'Àfrica, i que siguin Espanya i Portugal les que sol·liciten a la UE aquestes inversions. Les autopistes africanes i els corredors de trens de mercaderies. Com a element de desenvolupament en la zona, i millora de la vida dels seus habitants, i desenvolupa el trànsit de mercaderies cap al nord d'Europa (i altres destinacions) a través de la Península Ibèrica.
- 31.** Fomentar les **accions conjuntes amb Portugal**, en l'anomenada IBÈRIA, com a element de força davant la UE.
- 32.** Valorar la creació de la figura d' "**ATURAT O ATURADA PARCIAL**", figura que consumeix un 50% de l'atur, i l'altre 50% el posa l'Estat, treballant en matèries necessàries derivades del coronavirus, com és la necessitat d'augmentar la neteja, en tasques com a repoblació forestal o qualsevol altra aprofitant els seus perfils professionals, etc, valorant la voluntarietat.

33. Desenvolupar les comunicacions de fibra **òptica** en les poblacions xicotetes, per a facilitar el teletreball i la deslocalització de les oficines.
34. **Ajustar el finançament** als partits polítics, sindicats, associacions patronals, personal assessor polític, etc. i dedicar aquests diners a les partides de jubilació.
35. Optimitzar el funcionament de l'administració amb **l'administració electrònica**, amb les repercussions legislatives corresponents, amb vista a les millores i promoció pel voluntari trasllat del personal funcional.
36. Posar a la disposició de les persones emprenedores a través de **la intel·ligència artificial** les patents i models d'utilitat nacionals i internacionals.
37. **Reduir càrregues fiscals**, suspent almenys provisionalment l'impost sobre activitats econòmiques (per gravar el mer exercici de l'activitat imposable, a més de despesa deduïble de l'impost de societats); les taxes exigides per ocupació del domini públic donada la inexistència del fet imposable, repercutint a l'administració central la compensació als municipis per la pèrdua de recaptació; i l'IVA dels rebuts de la llum fins a un 10%, per repercutir sobre les persones consumidores.
38. Crear la **inversió mediambiental** de primer impacte en les poblacions de l'Espanya Buidada.
39. Confirmar la instauració d'un digne **salari de ciutadania**, garantint l'accés al mateix amb equitat i justícia.

E. Implantar un model basat en l'ECONOMIA SOSTENIBLE I PROTECCIÓ MEDIAMBIENTAL.

Aquesta crisi sanitària és un aspecte de la crisi climàtica, produïda al seu torn per la implantació en el món sencer d'un model econòmic determinat que, per a avançar no té més remei que convertir-se en depredador de la naturalesa. És aquest aspecte el que ha propiciat l'aparició d'un dels virus, el Covid-19, causant de la pandèmia global. No és una casualitat que en els últims 10 anys hagen aparegut tres nous coronavirus, raó per la qual és possible que en el futur, si seguim pel mateix camí, sorgisquen altres virus que amenacen de nou amb pandèmies similars. Això només es pot evitar mitjançant un canvi en el model econòmic que actue sobre els condicionants de la crisi climàtica. El calfament implica una pujada de les temperatures mitjanes del planeta i aquesta pujada permet un hàbitat més favorable per als virus i sobretot als transmissors (mosquits, puces, paparres...). A més la sobre població es tradueix en reducció d'hàbitats boscosos. La població està més prop dels boscos tropicals i això facilita la transmissió dels virus.

A aquest efecte, se suggereixen les següents mesures:

- 40.** Aprovar un pla de lluita **contra el canvi climàtic i de protecció de l'economia sostenible**, arbitrànt mesures pràctiques d'estímul per a les activitats productives sostenibles, que incloguen subvencions i crèdits bonificats. En concret ha d'incloure mesures de suport al desenvolupament i implementació de les energies alternatives, així com de protecció dels espais naturals, reciclatge de residus i fems i d'aprofitament sostenible dels recursos naturals.
- 41.** Concretar mesures d'estímul **de l'agricultura ecològica**, subvencionant la formació i donant suport directe als xicotets agricultors i agricultores i microempreses agràries per a la seua especialització o per a la transformació dels camps a l'agroecologia, així com per a la constitució de cooperatives de treball associat de la terra. Adoptar mesures de suport per a la comercialització dels productes ecològics, entre altres, afavorir els mercats de proximitat, així com facilitar la venda en línia.
- 42.** Exigir als municipis l'adopció de mesures que faciliten i obliguen al **reciclatge de fems i residus**.

F. Optar definitivament per un **urbanisme saludable**. No sembla dubtós l'impacte que l'ordenació urbana té sobre la salut, en tant que l'entorn de les persones influeix en les seues decisions com a població, així com la disminució de la contaminació i l'impacte del canvi climàtic es minorar en el context d'un entorn urbà saludable. Això requereix el disseny i aposta definitiva per polítiques urbanes que milloren els entorns des d'un enfocament i de la salut, el benestar de la ciutadania i la sostenibilitat del, requerint en tot cas mecanismes de participació ciutadana per al disseny, la implementació i l'avaluació de resultats. Model urbanístic que garantisca espais de socialització i trobada.

Les mesures que es proposen són:

- 43.** Propiciar actuacions en l'entorn urbà en l'àmbit del **confort tèrmic i acústic** en qualsevol hora del dia, mantenint la seguretat espacial per a la ciutadania en qualsevol mitjà de mobilitat.

44. Promoure la sistemes de **vigilància** natural que estimulen la confiança i col·laboració del veïnat, mitjançant el disseny estratègic i planificació de barris a escala humana, així com presència policial de proximitat i suport.
45. Distribuir estratègicament espais d'**estacionament** per a tota classe de vehicles que afavorisquen l'accés sense impedir el trànsit de persones en àmplies condicions de conversió en zona de vianants.
46. Concretar mecanismes de protecció **enfrent de les condicions climàtiques** que permeten la seguretat i la connexió tant amb comerços interiors com amb espais naturals exteriors.
47. Elaborar un mapa de planificació viària de **rutes ciclistes** amb manteniment de la seua conservació i garanties de seguretat tant per a la resta de les persones usuàries com per a elles mateixes.
48. Regular la intensitat del **trànsit privat i públic** equilibrat, reduint-los fins al raonable, amb designació d'aparcaments subterranis i en superfície i utilització de paviments no sonors i absorbents de la calor i de la pluja.
49. Utilitzar estructures que impedisquen els abocaments contaminants a llits sense depuració, la **contaminació** d'aqüífers subterranis i facilitant la descontaminació dels sòls.
50. Eliminar totes les **barreres físiques i psicològiques** per a permetre els accessos a equipaments i infraestructures, molt particularment en els barris més degradats o on residisquen col·lectius més vulnerables.
51. Proveir d'infraestructures i **equipaments públics que connecten àrees urbanes** per rutes favorables i a través de sistemes de desplaçament a peu, amb bicicleta o en transport públic, incorporant àrees de descans suficients per a persones majors o amb mobilitat reduïda i espais de jocs per a xiquets i xiquetes.

G. Abordar com a inajornables algunes REFORMES JURÍDIQUES, com les següents:

52. Regular la **mediació obligatòria per a la resolució de conflictes** de qualsevol classe i en qualsevol jurisdicció o àmbit social fins on siga raonablement possible (execució de sentències penals, consum, àmbit sanitari, laboral, educatiu, civil, conflictes amb l'administració pública, mediació mediambiental i la mediació intercultural, etc.). Com que l'essència de la mediació és la seua voluntarietat, l'obligació ha de ser entesa sobre la necessitat d'implantar una sessió informativa prèvia.

a. Amb la tercera edat:

- a.i. Implantar **la figura de la mediació en els centres de la tercera edat**, centres de dia, llars de les persones jubilades, residències geriàtriques etc. com a element de resolució de conflictes entre les persones usuàries, personal de cura, i familiars.
- a.ii. Introduir la figura del personal **fedatari bancari**, que comprove l'estat de les facultats de les persones majors, per protecció del seu patrimoni.
- a.iii. Establir mecanismes d'alerta **de buidament** dels comptes i propietats de les persones majors.
- a.iv. Remunerar la derivació a **mediació** per part dels i les Jutgesses, Magistrades i Lletrades, i siguen considerades en la productivitat com els casos jutjats.
- a.v. Executar un control i inspecció exhaustiva i periòdica de les **residències de majors**.

b. Laboral:

- a.i. Establir la mediació laboral en línia en totes les conciliacions que fins ara es tracten en el SMAC i centres laborals de Conciliació, Mediació i Arbitratge.
- a.ii. Implantar la mediació laboral gradual en la resta de matèries.
- a.iii. Incorporar la mediació en la prevenció de Riscos Laborals.

c. El MAC, Mediadora i mediador assistent de compliànce:

Implantar sistemes de prevenció amb aquesta figura com a realitat pràctica en la prevenció dels delictes en les empreses.

d. La responsabilitat social: Impulsar la implantació de la Mediació en les empreses com a element de compliment de la Responsabilitat Social.

e. Mediació en línia i el suport identificatiu per part de l'administració: Implementar sistemes eficaços per a la identificació de les parts i l'ús dels certificats digitals.

- 53.** Dissenyar un Pla Integral en el qual participen tots les persones actives que intervenen en els processos socials i econòmics, relacionat amb el Capítol V del Títol II de l'Estatut **de Persones Consumidores i Usuàries** de la CV (DL 1/2019.- Dret a l'educació i formació en matèria de consum), per a poder caminar cap a una societat més formada i, en conseqüència, menys vulnerable enfront de la desinformació.
- 54.** Analitzar les estructures disponibles per a les **reclamacions i peticions d'assessorament de les persones consumidores** i reforçar les existents o ampliar els mitjans, si fora necessari.
- 55.** **Regular la creació d'un mecanisme que curtcircuite els fitxers il·legals** i, especialment, que evite els fraus massius a partir de la sostracció de dades (ja siguin personals com a financers, o tots dos alhora).

H. Apostar per l'educació, la cultura i la informació, que garantisquen el dret de totes les persones a una informació veraç i a una cultura d'accés generalitzat, estimant apropiades les següents mesures:

- 56.** Millorar la **comunicació entre famílies i professorat**. És possible fer-ho a través de vídeo conferència o telefònica, sobretot en barris més desfavorits o centres d'Educació Educativa Singular -CAUS-.
- 57.** Dissenyar pel **professorat**, en la mesura que siga possible, més tasques en les quals l'alumne pugui realitzar de manera independent, combinades amb les altres en les quals pot realitzar-les amb ajuda de la família.
- 58.** Donar a conèixer la **metodologia "Flipped Classroom"**, utilitzada de manera parcial per a no augmentar massa la intervenció de les famílies.
- 59.** Generalitzar l'accés de qualitat a **Internet** a totes les famílies.
- 60.** Habilitar **espais adequats** en els centres educatius i entitats associatives que permeten l'accés a Internet pels qui o manquen del mateix en els seus domicilis o en reduïts espais habitacionals.

- 61.** Incorporar en el procés restaurador l'oferta d'iniciatives públiques per a promocionar la **cultura**, les **humanitats** i la seua capacitat transformadora del món per a aconseguir els 17 ODS; i en particular l'audiovisual com a instrument de sensibilització i enfortiment personal, que s'afavorisca a través de programes de sensibilització i tallers que es poden dur a terme amb entitats socials.
- 62.** Reforçar jurídica i fiscalment la llei **de mecenatge** que permeta a la societat civil la conservació i difusió del patrimoni cultural.
- 63. Garantir la llibertat informativa** dels mitjans de comunicació en defensa dels drets humans generals de tota la ciutadania, siga com siga la seua situació legal o nacional, impedit la censura prèvia, assegurant l'accés a la informació pública i establint criteris de responsabilitats per informacions tendencioses, equívokes o falses.

IV Ha d'atendre's específicament i amb major singularitat a aquells **grups de persones que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat.**

Segons dades recollides en la Resolució de 18 maig 2020 de l'Assemblea Extraordinària de la Coordinadora Valenciana d'ONGD, 2000 milions de persones treballen en el món en l'economia informal, entre elles 67 milions en treballs domèstics, greument afectades per les mesures de confinament i contenció, les conseqüències de la qual poden ser irreversibles. Gran part de les mateixes s'identifiquen en aquest apartat, per als qui ha d'establir-se una especial regulació i protecció, com són:

- a) Persones majors de 65 anys:** L'envelliment actiu i saludable és una de les àrees prioritàries de l'OMS a nivell estratègic, de manera transversal i de manera específica, la qual cosa justifica la prioritat en l'accés a les proves de determinació de la infecció, tractament oportú, medicaments, cures pal·liatives, sempre previ el seu consentiment; mesures per a la prevenció del contagi, especialment en residències, hospitals o centres de privació de llibertat; mesures de vigilància enfront de la violència de companys i companyes i/o familiars; especial atenció en els casos de dependència en els seus diversos graus o malalties cròniques; facilitar la trobada de contacte amb familiars i persones de la seua confiança; facilitar la integració de les persones majors en la societat, canviant el model de geriàtrics/magatzem, no sols cuidant-les -paper en els quals poden participar els familiars i persones reunides-, sinó mantenint-les connectades a través de tasques que puguen desenvolupar segons la seua situació; posar límit a la bretxa

digital, facilitant l'accés a la informació d'alguns grups de majors, persones del medi rural per dificultat d'accés a internet o un accés deficient o la falta d'habilitats en l'ús de les TIC, fins i tot a les fonts oficials o informació bàsica; establir una reglamentació explícita i rigorosa sobre les residències de persones majors, incorporant serveis d'atenció i vigilància, inspecció, dotació econòmica en el seu cas i control en tot cas, que garantisca el seu bon funcionament en relació amb l'atenció que les persones majors requereixen.

- b) Persones privades de llibertat:** impedir l'amuntegament en els centres privatis de llibertat, facilitar la valoració dels supòsits que justifiquen la mateixa i la possibilitat d'adoptar mesures alternatives; avaluar amb justícia l'oportunitat de concedir beneficis carceraris segons el principi de proporcionalitat; mantindre les condicions adequades d'alimentació, salut, atenció mèdica, sanejament i mesures de quarantena (disposem de 82 propostes en relació amb les persones privades de llibertat), reforçar les mesures de reeducació, rehabilitació i resocialització de persones condemnades, incorporant models de Justícia Restaurativa, impuls de la Criminologia per a la intervenció penitenciària incorporant als seus professionals en les mesures proposades respecte a les persones condemnades.
- c) Persones sense sostre:** aprovar una legislació que obligue als municipis, amb el finançament que corresponga de les institucions públiques, a habilitar residències funcionals per a albergar als qui manquen de domicili i/o d'alimentar als qui manquen de capacitat de proveir-se; exigir que tots els municipis compten amb els censos necessaris actualitzats de les persones que es troben en situació de desemparament; garantir els sagrats drets a terra, sostre i treball.
- d) Persones migrants, refugiades, víctimes de tràfic, sol·licitants d'asil...:** revisar la llei d'estrangeria i la llei d'asil per a permetre la regularització de persones migrants en situació administrativa irregular i sol·licitants d'asil, impeding les devolucions en calent, garantint les exigències del dret internacional a l'asil i facilitant la seua incorporació al sistema productiu del país; excloure qualsevol forma de devolució per raó de les seues condicions sanitàries o per qualsevol causa sense les degudes garanties exigides per la legislació d'estrangeria i asil; garantir el dret al retorn o retorn als seus països d'origen i el respecte a la unitat familiar; disposar de mesures adequades per a previndre i combatre la xenofòbia, propiciant l'elaboració de protocols i procediments específics de protecció per a les persones menors i refugiades.
- e) Menors de 18 anys:** proposar mesures i elaborar protocols que

reforcen la protecció dels i de les menors, molt particularment dels qui no disposen de cures familiars, garantint en tot cas els vincles amb les seues respectives famílies i comunitats; concedir-los l'eficaç incorporació als processos educatius; establir sistemes de suport, comunicació i accessibilitat per als qui pateixen alguna discapacitat; promoure la volta a la vinculació familiar dels qui es troben en centres d'acolliment; adoptar totes les mesures necessàries per a censar i atendre els i les menors que viuen a el carrer o en llocs sense la deguda protecció; complir l'obligació exigida en l'article 4 de la Convenció dels Drets del Xiquet, ratificada per Espanya en 1990, ateses les recomanacions que UNICEF està fent arribar a totes les administracions i a la societat en general sobre com fer-ho, tant en l'àmbit econòmic, com en el de l'educació, la salut, la protecció contra la violència, les situacions de major vulnerabilitat -com a xiquets i xiquetes sota tutela de l'administració, migrants, amb discapacitat, etc.-, les mesures de la qual han d'adoptar-se de conformitat amb l'article 12 de la Convenció i l'article 9 de la nostra Llei orgànica de Protecció Jurídica del Menor, escoltant a xiquets i xiquetes, amb la seua plena participació en l'adopció d'aquestes mesures, de conformitat amb el desenvolupament de les seues capacitats.

- f) Integració d'ètnies diferents, amb especial referència a la comunitat gitana: Espanya té una de les comunitats gitanes més grans de la UE, d'aproximadament 750.000 persones o el 1,6% de la població. Però els indicadors oficials d'ocupació socials no desglossen les estadístiques, la qual cosa invisibilitza la situació d'aquesta comunitat. Segons les enquestes de la Fundació Secretariat Gitano, a Espanya les persones gitanes enfronten taxes de pobresa i indicadors associats alarmantment alts. Més del 80% de la població gitana s'enfronta a la pobresa o l'exclusió social i el 46% és extremadament pobre amb un ingrés mensual inferior a 310 euros. La taxa de pobresa infantil se situa en el 89% i la desocupació en el 52%. Les dones gitanes estan en clar desavantatge en totes les àrees, amb una taxa d'ocupació que només aconseguix el 16%. I les taxes d'alumnat gitano que assisteixen a escoles segregades també són elevades: només el 17% de la població gitana major de 16 anys té completats estudis de secundària (ESO) o superiors. El que s'ha dit seria aplicable a altres ètnies diferents amb les seues peculiaritats.

- g) Persones LGBTIQ+:** reforçar les polítiques d'assistència social d'aquelles persones que romanen en els circuits de la pobresa, l'exclusió i l'accés a l'habitatge; mantindre els protocols d'atenció en temes de salut, educació i accés a la justícia; garantir el respecte a la identitat de gènere, tant en el centres hospitalaris com en els serveis mèdics; incorporar entre els recursos l'elaboració i presentació de campanyes de prevenció i protecció enfront de l'homofòbia, transfòbia o discriminació per l'orientació sexual.
- h) Persones amb diversitat funcional:** assegurar la prioritat en l'atenció mèdica específica sense discriminació, facilitant la seua participació en el disseny i implementació de les mesures a adoptar derivades de la situació de pandèmia; ampliar fins a el possible el grau d'independència i accés a mesures que eviten l'aïllament i faciliten la neteja en els centres privatis de llibertat i sanitaris; garantir l'exercici dels seus drets en condicions d'igualtat; utilitzar recursos i formats accessibles perquè puguen rebre la informació pública sobre l'evolució, tractament i prevenció. Adopció de mesures per a la prevenció d'addiccions, problemes de salut mental i malalties psiquiàtriques.
- i) Xicotets autònoms i autònomes i professionals:** els qui, sense ingressos, han de continuar suportant càrregues fiscals i laborals que no poden assumir. Se'ls haguera de considerar (cas per cas) com singularment vulnerables, i regular mesures fiscals, laborals, financeres i socials per a alleujar la seua situació. Fer costat a les microempreses i als autònoms i autònomes que manquen d'ingressos estables per a resistir.
- j) Pobresa en àrees rurals:** Quasi una cinquena part de la població espanyola viu en àrees rurals, on l'ingrés mig real per càpita ha caigut un 13,5% entre 2009 i 2018. Les àrees rurals estan experimentant una aguda despoblació i envelliment. Catorze províncies estan molt afectades per el "declivi demogràfic": més del 25% de la seua població té almenys 65 anys. Les persones que viuen en la pobresa a l' "Espanya buidada" enfronten desafiaments únics i un risc molt alt de pobresa o exclusió social (31%). Al costat dels beneficis de la vida en el camp per la proximitat a la naturalesa, es descobreix un alt grau d'aïllament, exclusió i pobresa, amb prolongats talls d'energia, distància al centre mèdic per falta de transport públic o recursos per a transport privat, insuficiència de recursos per a l'atenció als fills i filles menors i sense educació secundària, així com alts preus d'Internet. Pal·liar tals mancances exigeix una atenció preferent.

V Manteniment i reforç del **sistema d'organitzacions sense ànim de lucre i de cooperació**. Als països en desenvolupament la gravetat dels aspectes de la pandèmia estarà vinculada a les capacitats limitades de prevenció del contagi i de resistència posterior davant la malaltia, a la pressió patida pels sistemes sanitaris notablement precaris i a la vulnerabilitat de les seues economies. Això requereix donar resposta a les necessitats de la població desplaçada per conflictes i crisis i d'aquelles en situació d'alta vulnerabilitat per inseguretat alimentària; atendre la població en risc de contagi, principalment en les grans ciutats d'Amèrica Llatina i d'Àfrica; i afrontar els costos que es puguin derivar de l'hecatombe econòmica que se'ls ve damunt.

Per això, plantegem les següents mesures, sent conscients de la necessitat que es mantinguen els fluxos d'ajuda internacional i s'incremente substancialment el finançament internacional orientat a tals països:

- 1)** Mesures urgents perquè les organitzacions puguin continuar amb el treball de suport a les poblacions més vulnerables, les accions d'emergència i l'educació per a la ciutadania global:
 - o confirmar la continuïtat de les activitats
 - o confirmar l'ampliació de terminis d'execució d'activitats subvencionades, la seua justificació i comprovació
 - o suprimir restriccions a les assignacions pressupostàries en les subvencions en marxa.
 - o facilitar l'articulació amb les OTCs
 - o mesures específiques de suport a socis i sòcies locals
 - o autoritzar l'execució de despeses de funcionament amb càrrec a projectes i personal local
 - o homogeneïtzar la interpretació de les administracions
 - o major inversió en educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global

- 2)** Suport al sector, com a actor clau i especialitzat de suport a les poblacions més vulnerables en la lluita contra la pandèmia:
 - o creació d'un fons de contingència que cobrisca despeses extraordinàries generades per la covid19
 - o aprovació d'un fons de crèdit a tipus 0 i devolució a 10 anys per a despeses estructurals

- valorar en els ERTES l'especificitat del seu treball
 - mesures de suport econòmic i fiscal
- 3) Compromís amb l'AOD en els pressupostos generals de l'Estat i de les Comunitats autònomes:**
- mantindre el compromís d'increment de l'AOD en 2020 en 0.5% fins al 0.7%
 - reforçar el pressupost de l'AECID per a programes amb enfocament de gènere i salut, accés a l'educació, serveis bàsics, seguretat alimentària, protecció de la salut sexual i reproductiva de dones i xiquetes
 - enfortiment i adequació dels instruments de col·laboració
 - increment de recursos respecte del pressupost de 2018 almenys en 300 milions
- 4) Reforç de la política de cooperació per a afrontar la dimensió global de la crisi de la Covid 19:**
- Contribució de 100 milions amb recursos voluntaris addicionals a iniciatives multilaterals
 - defensa del 10% dels recursos destinats al capítol VI
 - cancel·lació del deute bilateral dels països sobre endeutats i més vulnerables
 - sostindre i augmentar progressivament els pressupostos orientats a la lluita contra la pobresa i la desigualtat
- 5) Suport institucional i social a les Fundacions i Associacions sense ànim de lucre, facilitant recursos i acords de col·laboració, en atenció a la seua actitud altruista i suport incondicional a la societat i als grups més vulnerables, amb independència ideològica, caràcter participatiu, transparència, capacitat de rendició de comptes davant la societat i sotmeses al control tècnic de l'administració pública**

VI Conclusions

- 1.** Les propostes que en el present document es recullen volen ser una resposta al protagonisme reclamat a la societat civil en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, aprovats en la Resolució de l'Assemblea General de Nacions Unides de 25 setembre 2015, tècnicament titulada "Transformar el nostre món: l'agenda 2030 per al desenvolupament sostenible".

2. La nostra aspiració és que aconseguisquen i s'assumisquen no sols pels qui exerceixen en l'actualitat responsabilitats de govern, sinó fins i tot pels qui des d'una lleial, responsable i honesta oposició estigueren decidits a impulsar-les.
3. No és un projecte de govern ni un pla d'acció global; només propostes encaminades a la reflexió, però també a la implantació de mesures respectuoses amb els drets de tots i totes perquè l'Agenda 2030 té el compromís de no deixar a ningú arrere.
4. No conté un catàleg coherent des d'una única perspectiva política o social, sinó una relació de propostes amb les quals les persones impulsores i adherides ens trobem còmodes, no necessàriament identificades.
5. Aspirem i ens comprometem a avaluar les polítiques públiques que vagen assumint-se a través de les mesures concretes estimades com a metes amb vista als objectius que persegueixen.
6. En el nostre compromís s'inclou l'oferiment de col·laborar en el desenvolupament, participar en la concreció i incloure en la sensibilització i difusió de totes les polítiques i mesures que pogueren estar alineades amb les que proposem.

VII Organitzacions impulsores (per data d'adhesió).

	Fundación por la Justicia de la Comunitat Valenciana
	Associació Valenciana de Consumidores i Usuaris
	Fundación Metta-Hospice (Madrid)

	<p>Festival internacional de cinema i drets humans HUMANS FEST</p>
	<p>Associació Professional de Criminologia de la Comunitat Valenciana.</p>
	<p>Associació In València Mediació</p>
	<p>FUNDACIÓ LOBYING, BUSINESS & INNOVATION de Barcelona</p>
<p>Fundació Horta Sud </p>	<p>Fundació Horta Sud (Torrent)</p>
<p>FUNDACION GOERLICH</p>	<p>Fundació Goerlich (València)</p>

	<p>Federació per a la Mediació de la Comunitat Valenciana</p>
	<p>Associació Valenciana d'Estudiants de Criminologia.</p>
	<p>Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraude i la Corrupció de la Comunitat Valenciana</p>
	<p>FIGBAR Pro Drets Humans i Jurisdicció Universal (Madrid)</p>
	<p>Fundació Ateneo (València)</p>
	<p>FELIDARITY Connecting Values</p>
	<p>ACICOM (Associació Ciutadania i Comunicació)</p>

 <p>www.anih-es.org</p>	Asociación Nacional de Investigadores Hospitalarios
 <p>CONFEDERACIÓN DE CONSUMIDORES Y USUARIOS cecu</p>	Confederación de Consumidores y Usuarios CECU –Madrid-
 <p>Colegio Oficial Detectives Privados Comunidad Valenciana</p>	Colegio Oficial de Detectives Privados de la Comunidad Valenciana

VIII Coordinació i col·legi de redactors

Coordinador: José Mª Tomás y Tío

Redactores:

Adela Cortina Alejandro Mañes Alfredo Domínguez Alfredo Perales Amparo Peris Ana María Fuertes Ana Moner Aurelio Martínez Begoña Puertos Carlos Caurín Carlos Climent Christian Moreno Clara Cubells Esther Jovaní Fernando Moner	Jesús Conill José M ^a Tomás Juan Alegre Julia Sevilla Julio Tecles Liduvina Calatayud Luis Miguel Romero Mabel Manglano Martina Menguzzato Paula Morcillo Salvador Alborch Samuel Sebastián Vicente Arráez Victoria Mora Xavier Melo
---	---